

Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας & Μηχανική Μάθηση

Μηχανική Μετάφραση

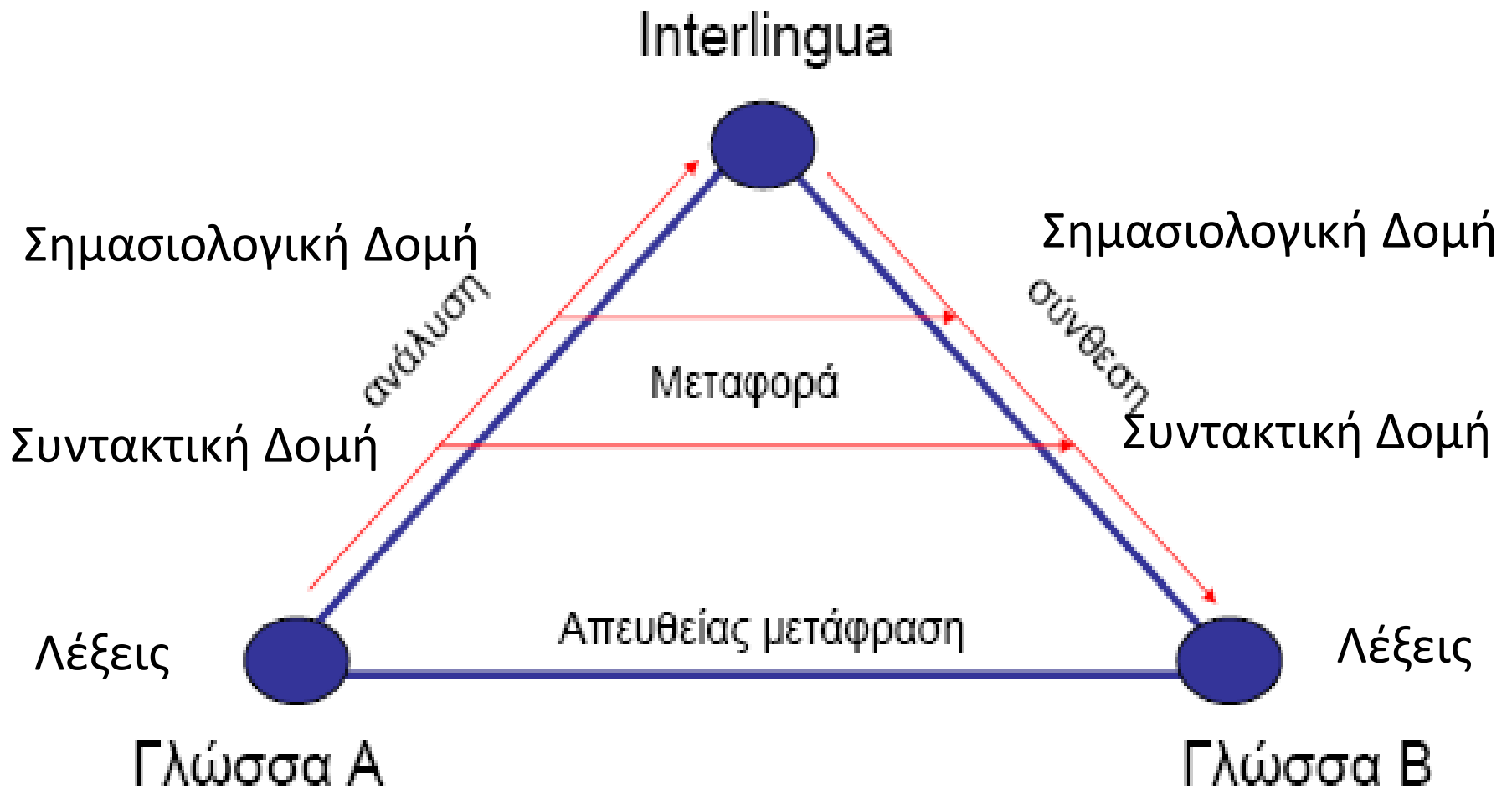
Κάτια Κερμανίδου

kerman@ionio.gr

Κλασσικά Μοντέλα Μηχανικής Μετάφρασης

- Interlingua
 - Για τη μετάφραση από μία γλώσσα A σε μία γλώσσα B χρησιμοποιείται ως ενδιάμεσο μία ουδέτερη γλώσσα (interlingua - αναπαράσταση νοήματος)
- Transfer (μεταφορά)
 - Για τη μετάφραση από μία γλώσσα A σε μία γλώσσα B ορίζεται μία διαδικασία ανάλυσης, μεταφοράς και σύνθεσης
- Direct (word-for-word) translation (απευθείας μετάφραση)
 - Για τη μετάφραση από μία γλώσσα A σε μία γλώσσα B γίνεται απευθείας μεταφορά από την μία στην άλλη

Τρίγωνο Ναυαμοίς

Στατιστική ΜΜ

- Ευθυγράμμισε αυτόματα λέξεις (word-based) ή/και φράσεις (phrase-based) στις προτάσεις ενός παράλληλου σώματος κειμένων
- Υπολόγισε τις πιθανότητες μετάφρασης εκπαιδεύοντας ένα στατιστικό μοντέλο με το παράλληλο σώμα κειμένων
- Βρες την πιο πιθανή πρόταση στην γλώσσα B (γλώσσα-στόχος), δεδομένης μιας πρότασης στην γλώσσα A (γλώσσα-πηγή)

$$P(B|A) = P(B) * P(A|B) / P(A)$$

$$B = \operatorname{argmax}_B P(B) * P(A|B)$$

$P(B)$: μοντέλο γλώσσας - **το είδαμε στην διάλεξη 2!**

$P(A|B)$: μοντέλο μετάφρασης

Δηλ. την πρόταση B που μεγιστοποιεί την $p(B|A)$

Παράλληλο σώμα κειμένων (Parallel corpus)

what is more , the relevant cost dynamic is completely under control .	im übrigen ist die diesbezügliche kostenentwicklung völlig unter kontrolle .
sooner or later we will have to be sufficiently progressive in terms of own resources as a basis for this fair tax system .	früher oder später müssen wir die notwendige progressivität der eigenmittel als grundlage dieses gerechten steuersystems zur sprache bringen .
we plan to submit the first accession partnership in the autumn of this year .	wir planen , die erste beitrittspartnerschaft im herbst dieses jahres vorzulegen .
it is a question of equality and solidarity .	hier geht es um gleichberechtigung und solidarität .
the recommendation for the year 1999 has been formulated at a time of favourable developments and optimistic prospects for the european economy .	die empfehlung für das jahr 1999 wurde vor dem hintergrund günstiger entwicklungen und einer für den kurs der europäischen wirtschaft positiven perspektive abgegeben .
that does not , however , detract from the deep appreciation which we have for this report .	im übrigen tut das unserer hohen wertschätzung für den vorliegenden bericht keinen abbruch .

Ευθυγράμμιση - Alignment

- Παράλληλα κείμενα
 - Τα ίδια κείμενα γραμμένα στις δύο γλώσσες
- Επιπλέον, τα κείμενα πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένα (aligned)
 - Σε ποια πρόταση (ή προτάσεις) μιας γλώσσας αντιστοιχεί μια πρόταση της άλλης γλώσσας
 - Σε ποια λέξη/φράση μιας γλώσσας αντιστοιχεί μια λέξη/φράση της άλλης γλώσσας

Μοντέλο γλώσσας (Language Model)

Μοντέλο μετάφρασης (Translation model)

- Μοντέλο γλώσσας
 - Αποδίδει μεγαλύτερες πιθανότητες σε γραμματικά/συντακτικά σωστές προτάσεις
 - Οι πιθανότητες αυτές υπολογίζονται με μονόγλωσσα σώματα κειμένων
- Μοντέλο Μετάφρασης
 - Αποδίδει μεγαλύτερες πιθανότητες σε προτάσεις που έχουν παρόμοιο νόημα
 - Οι πιθανότητες υπολογίζονται με χρήση δίγλωσσων σωμάτων κειμένων

Μοντέλο Μετάφρασης (Translation model)

- Δεδομένης μιας μετάφρασης (πρόταση B), ποια η πιθανότητα να προέρχεται από την πρόταση A στην γλώσσα-πηγή;
- $P(A|B) = \text{count}(A,B) / \text{count}(B)$
- Αδύνατο, γιατί αποκλείεται να έχω αρκετά δεδομένα ώστε να έχω μετρήσεις για ολόκληρες προτάσεις
- Για αυτό σπάω τις προτάσεις σε υπο-συστατικά
 - Λέξεις (word-based SMT)
 - Φράσεις (phrase-based SMT)

Φαινόμενο 1: Μετάφραση

- Πρέπει για το κάθε υπο-συστατικό (λέξη ή φράση) να βρεθεί η μετάφρασή του ανάμεσα στα ζευγάρια προτάσεων του παράλληλου σώματος

- Δεδομένης της λέξης *worked*

ποια η πιθανότητα να έχει

Προκύψει από μετάφραση της

λέξης *travaille? marche?*

oeuvre? fonctionne? ...

$$t(\text{marche} | \text{worked}) = \frac{\text{count}(\text{marche}, \text{worked})}{\text{count}(\text{worked})}$$

$$t(\text{travaille} | \text{worked}) = \frac{\text{count}(\text{travaille}, \text{worked})}{\text{count}(\text{worked})}$$

	Those	people	have	grown	up	lived	and	worked	many	years	in	a	farming	district	.
Ces	■							■							
gens		■						■							
ont			■					■							
grandi				■	■			■							
,					■			■							
vécu						■		■							
et							■	■							
oeuvre								■							
des									■						
dizaines										■					
d'											■				
années												■			
dans													■		
le														■	
domaine															■
agricole															■
.															■

Πχ αν από τις 100 φορές που εμφανίζεται συνολικά το *worked* στο παράλληλο σώμα, τις 13 είναι μετάφραση του *oeuvre*,

τότε $t(\text{oeuvre} | \text{worked}) = 0.13$

Πιθανότητες Ευθυγράμμισης

$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i)$$

πιθανότητες ευθυγράμμισης
alignment probabilities

↑
Η j λέξη στην
πρόταση της
γλώσσας-πηγή

↑
Η λέξη στη γλώσσα στόχο που
έχει προκύψει από την
ευθυγράμμιση με την λέξη A_j

$$p(A | B) = \sum_{\alpha} p(a, A | B)$$

πιθανότητες μετάφρασης
translation probabilities

↑

Υπάρχει περίπτωση να μπορεί να παραχθεί η ίδια πρόταση στην γλώσσα-στόχο από την ίδια πρόταση στην γλώσσα-πηγή με διαφορετικούς συνδυασμούς ευθυγραμμίσεων των λέξεων. **Οπότε η πιθανότητα της μετάφρασης B να έχει προέλθει από την A είναι το άθροισμα των πιθανοτήτων όλων των πιθανών ευθυγραμμίσεων.**

Φαινόμενο 2: Γονιμότητα - Fertility

- Γονιμότητα λέξης (fertility): δεν είναι όλες οι αντιστοιχίσεις μία προς μία
 - Μερικές λέξεις έχουν πολλαπλές μεταφράσεις (*the* → ο, η, το, ...)
 - Μερικές λέξεις δεν έχουν καθόλου μετάφραση (*is running* → τρέχει, *is* → ∅)
 - Μερικές λέξεις μεταφράζονται με περισσότερες λέξεις (*απογειώνομαι* → *take off*)

Παράδειγμα (Αγγλικά → Γαλλικά)

Fertility:

The	(→ Les)	= 1
not	(→ ne .. pas)	= 2
be	(→ ∅)	= 0

Πιθανότητες για Ζεύγη Λέξεων (Από τα Πρακτικά της Καναδικής Βουλής)

English: the

<u>French</u>	<u>P</u>	<u>fertility</u>	<u>P</u>
le	.610	1	.871
la	.178	0	.124
l'	.083	2	.004
les	.023		
ce	.013		
il	.012		
de	.009		
a	.007		
que	.007		

English: not

<u>French</u>	<u>P</u>	<u>fertility</u>	<u>P</u>
pas	.469	2	.758
ne	.460	0	.133
non	.024	1	.106
faux	.006		
plus	.002		
ce	.002		
que	.002		
jamais	.002		

Ενσωμάτωση και του φαινομένου της γονιμότητας στον υπολογισμό των πιθανοτήτων του μοντέλου μετάφρασης

Μέχρι τώρα:
$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i)$$

Πιθανότητες γονιμότητας: $n(1/'house')$ - Η πιθανότητα η λέξη 'house' να ευθυγραμμίζεται με ακριβώς μια λέξη στην γλώσσα A κάθε φορά που εμφανίζεται στα παράλληλα κείμενα εκπαίδευσης.

Οπότε:
$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i) \prod_{i=1}^l n(f(B_i) | B_i)$$

$f(B_i)$: η γονιμότητα της λέξης B_i

Φαινόμενο 3: Παραμόρφωση ή Στρέβλωση (Distortion)

- Οι μεταφρασμένες λέξεις δεν εμφανίζονται με την ίδια σειρά
- Το μοντέλο μετάφρασης συμπεριλαμβάνει πιθανότητες «παραμόρφωσης»
 - $P(2 | 5)$: Η πιθανότητα η λέξη w_A να εμφανιστεί στη θέση 2 όταν η w_B είναι στη θέση 5
 - $P(2 | 5,4,6)$: Η πιθανότητα μία w_A στη θέση 2 να αντιστοιχεί με μία w_B στη θέση 5 όταν η πρόταση A έχει 6 λέξεις και η πρόταση B 4 λέξεις

Ενσωμάτωση και του φαινομένου της παραμόρφωσης στον υπολογισμό των πιθανοτήτων του μοντέλου μετάφρασης

Μέχρι τώρα:
$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i) \prod_{i=1}^l n(f(B_i) | B_i)$$

Τώρα:

$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i) \prod_{i=1}^l n(f(B_i) | B_i) \prod_{j=1}^m d(j | a_j, l, m)$$

$d(j | a_j, l, m)$: η πιθανότητα η λέξη στην θέση j στην πρόταση-πηγή να μεταφραστεί σε μια λέξη που θα βρίσκεται στην θέση a_j στην γλώσσα στόχο.

l : αριθμός λέξεων πρότασης στη γλώσσα-στόχο

m : αριθμός λέξεων πρότασης στη γλώσσα-πηγή

Το πρόβλημα: η κότα και το αυγό (1/2)

- Εάν έχω τις παραμέτρους του στατιστικού μοντέλου, μπορώ με βάση τον προηγούμενο τύπο να υπολογίσω πιθανότητες ευθυγράμμισης.
- Εάν έχω πιθανότητες ευθυγράμμισης, τότε μπορώ να υπολογίσω τις παραμέτρους του στατιστικού μοντέλου με χρήση των **fractional counts**. Πχ

b c
| |
x y

0.3

b c
/ |
x y

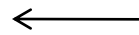
0.2

b c
| \

0.4

b c
/ \

0.1

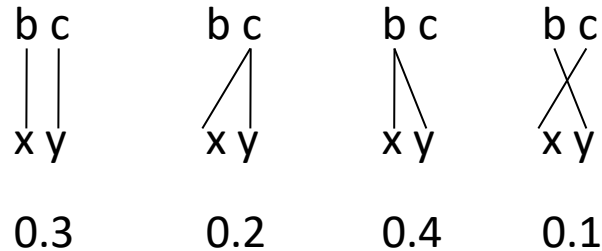
πιθανότητες ευθυγράμμισης

Η πιθανότητα η λέξη b να παράγει ακριβώς μια λέξη ως μετάφρασή της

$$n(1|b) = \text{count}(1|b) / (\text{count}(0|b) + \text{count}(1|b) + \text{count}(2|b)) =$$
$$(0.3 + 0.1) / (0.2 + 0.4 + 0.4) = 0.4 \quad \text{(fractional counts)}$$

Το πρόβλημα: η κότα και το αυγό (2/2)

- Αντίστοιχα μπορώ να υπολογίσω με **fractional counts** τις πιθανότητες μετάφρασης $t(y|b)$

$$t(y|b) = \text{count}(y|b) / (\text{count}(x|b) + \text{count}(-|b) + \text{count}(y|b) + \text{count}(xy|b))$$
$$= 0.1 / (0.3 + 0.2 + 0.1 + 0.4) = 0.1$$

Για να υπολογίσουμε το $p(A|B)$, δηλ. το $p(a, A|B)$ χρειαζόμαστε τις στατιστικές παραμέτρους. Για να έχουμε τις παραμέτρους χρειαζόμαστε πιθανότητες ευθυγράμμισης, και για αυτές χρειαζόμαστε τις παραμέτρους \rightarrow φαύλος κύκλος

Λύση: Ο Αλγόριθμος ΕΜ (Expectation Maximization)

- Αλγόριθμος μη επιβλεπόμενης μάθησης
- Δώσε uniform αρχικές τιμές στις παραμέτρους
 - Εάν πχ υπάρχουν 40,000 λέξεις στο λεξιλόγιο της γλώσσας A , τότε $t(A|B)=1/40.000$ για κάθε ζεύγος λέξεων.
 - Επιλέγω μια τυχαία τιμή και για την γονιμότητα (πχ 0.15), κοινή για όλες τις λέξεις της γλώσσας B
- Από τις παραμέτρους αυτές υπολόγισε πιθανότητες ευθυγράμμισης
- Από τις πιθανότητες ευθυγράμμισης υπολόγισε καινούριες τιμές στις παραμέτρους.
- Από τις καινούριες παραμέτρους υπολόγισε καινούριες πιθανότητες ευθυγράμμισης κλπ κλπ
- Μέχρι να επιτευχθεί σύγκλιση

EM: Παράδειγμα

- Έστω το σώμα κειμένων

b c - x y

b - y

Οι πιθανές ευθυγραμμίσεις είναι

(υποθέτω για όλες τις λέξεις γονιμότητα 1

και καθόλου παραμόρφωση)

b c
| |
x y

b c
x y

b
|
y

$$p(a, A | B) = \prod_{j=1}^m t(A_j | B_i)$$

Βήμα 1. Δώσε στις παραμέτρους uniform βάρη

$$t(x|b)=0.5 \quad t(x|c)=0.5$$

$$t(y|b)=0.5 \quad t(y|c)=0.5$$

Παράδειγμα (συν)

Βήμα 2. Υπολόγισε το $p(a, f | e)$ για κάθε ευθυγράμμιση

$$\begin{array}{c} b \ c \\ | \ | \\ x \ y \end{array} \quad p(a, A|B)=0.5*0.5=0.25$$

$$\begin{array}{c} b \ c \\ \times \\ x \ y \end{array} \quad p(a, A|B)=0.5*0.5=0.25$$

$$\begin{array}{c} b \\ | \\ y \end{array} \quad p(a, A|B)=0.5$$

Βήμα 3. Κανονικοποίηση

$$\begin{array}{c} b \ c \\ | \ | \\ x \ y \end{array} \quad p(a | A, B) = 0.25 / (0.25 + 0.25) = 0.5$$

$$\begin{array}{c} b \ c \\ \times \\ x \ y \end{array} \quad p(a | A, B) = 0.25 / (0.25 + 0.25) = 0.5$$

$$\begin{array}{c} b \\ | \\ y \end{array} \quad p(a | A, B) = 0.5 / 0.5 = 1$$

Παράδειγμα (συν)

Βήμα 4. Υπολόγισε με fractional counts ξανά τις παραμέτρους

$$t(x|b) = \text{count}(x|b) / (\text{count}(x|b) + \text{count}(y|b)) = 0.5 / (0.5 + 0.5 + 1) = 0.25$$

$$t(y|b) = \text{count}(y|b) / (\text{count}(x|b) + \text{count}(y|b)) = (0.5 + 1) / (0.5 + 0.5 + 1) = 0.75$$

$$t(x|c) = \text{count}(x|c) / (\text{count}(x|c) + \text{count}(y|c)) = 0.5 / (0.5 + 0.5) = 0.5$$

$$t(y|c) = \text{count}(y|c) / (\text{count}(x|c) + \text{count}(y|c)) = 0.5 / (0.5 + 0.5) = 0.5$$

Βήμα 5. Υπολόγισε καινούριες πιθανότητες ευθυγράμμισης

$$\begin{array}{c} b \ c \\ | \ | \\ x \ y \end{array} \quad p(a, A|B) = 0.25 * 0.5 = 0.125$$

$$\begin{array}{c} b \\ | \\ y \end{array} \quad p(a, A|B) = 0.75$$

$$\begin{array}{c} b \ c \\ \times \\ x \ y \end{array} \quad p(a, A|B) = 0.75 * 0.5 = 0.375$$

Παράδειγμα (συν)

Βήμα 6. Κανονικοποίηση

b c
| |
x y

$$p(a|A,B) = 0.125 / (0.125 + 0.375) = 0.25$$

b c
x y

$$p(a|A,B) = 0.375 / (0.125 + 0.375) = 0.75$$

b
|
y $p(a|A,B) = 1$

Βήμα 7. Υπολόγισε με fractional counts ξανά τις παραμέτρους

$$t(x|b) = \text{count}(x|b) / (\text{count}(x|b) + \text{count}(y|b)) = 0.25 / (0.25 + 0.75 + 1) = 0.125$$

$$t(y|b) = \text{count}(y|b) / (\text{count}(x|b) + \text{count}(y|b)) = (0.75 + 1) / (0.25 + 0.75 + 1) = 0.875$$

$$t(x|c) = \text{count}(x|c) / (\text{count}(x|c) + \text{count}(y|c)) = 0.75 / (0.75 + 0.25) = 0.75$$

$$t(y|c) = \text{count}(y|c) / (\text{count}(x|c) + \text{count}(y|c)) = 0.25 / (0.75 + 0.25) = 0.25$$

Παράδειγμα (συν)

- Με επανάληψη των βημάτων παίρνω

$$t(x/b) = 0.0001$$

$$t(x/c) = 0.9999$$

$$t(y/b) = 0.9999$$

$$t(y/c) = 0.0001$$

Η πιθανότητα της διασταυρωμένης ευθυγράμμισης ενισχύθηκε από το δεύτερο ζεύγος προτάσεων (όπου και εκεί ευθυγραμμίζεται το b με το y).

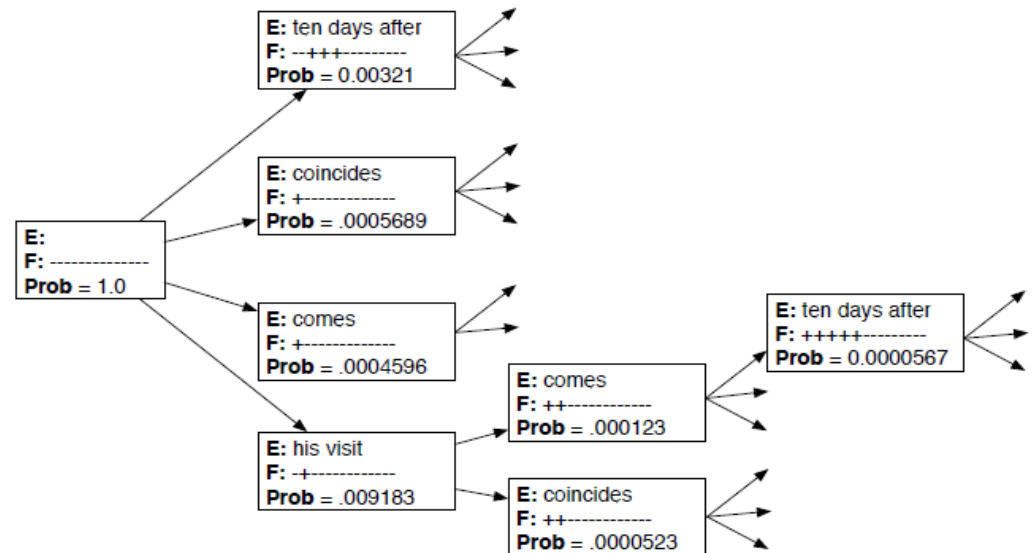
Αυτό ενίσχυσε το $t(y/b)$, και εν συνεχεία και το $t(x/c)$, μια και το x συνδέεται με το c στην ίδια (διασταυρωμένη) ευθυγράμμιση.

Ενίσχυση του $t(x/c)$ σημαίνει υποβάθμιση του $t(y/c)$, μια και αθροίζουν στο 1. Οπότε, παρόλο που τα y και c συνεμφανίζονται, η ανάλυση δείχνει ότι δεν είναι μετάφραση το ένα του άλλου.

Αποκωδικοποίηση - Αναζήτηση

- Βρες τις λέξεις/φράσεις στην γλώσσα-στόχο που μεγιστοποιούν την πιθανότητα του μοντέλου μετάφρασης επί την πιθανότητα του μοντέλου γλώσσας
- Η αναζήτηση (search) πάνω σε όλους τους δυνατούς συνδυασμούς μπορεί να οδηγήσει σε πολύ μεγάλο χώρο αναζήτησης (search space), και πρέπει να βρεθούν τρόποι περιορισμού του

- Ο κόμβος που καλύπτει όλες τις λέξεις της πρότασης-πηγής και έχει την μεγαλύτερη πιθανότητα κερδίζει.

Αξιολόγηση της Αυτόματης Μετάφρασης

- Αξιολόγηση συστημάτων ΜΜ
 - Για την ταξινόμηση των συστημάτων
 - Για την αξιολόγηση των αλλαγών που πραγματοποιούνται σε ένα σύστημα με στόχο την βελτίωσή του
- Τρόποι αξιολόγησης
 - Έμμεσα, μέσω άλλων εργασιών
 - Κατανόηση κειμένου
 - Κατασκευή κάποιου πονήματος από κάποιο εγχειρίδιο χρήσης
 - Άμεσα
 - Χειρωνακτικά/Αυτόματα
 - Ευφράδεια (fluency) / επάρκεια (adequacy)

Χειρωνακτική Αξιολόγηση: Ευφράδεια (Fluency)

- Κλίμακα 5 σημείων (5 point scale)
 - 5 Άπταιστη γλώσσα
 - 4 Καλή γλώσσα
 - 3 Όχι μητρική γλώσσα
 - 2 Προβληματική γλώσσα
 - 1 Ακατανόητη γλώσσα

Χειρωνακτική Αξιολόγηση: Επάρκεια (Adequacy)

- Το μεταφρασμένο κείμενο περιέχει πόση από την πληροφορία που περιέχει το πρότυπο μεταφρασμένο
 - 5 όλη
 - 4 την περισσότερη
 - 3 αρκετή
 - 2 λίγη
 - 1 καθόλου

Χειρωνακτική - Αυτόματη Αξιολόγηση

- Η χειρωνακτική αξιολόγηση
 - Είναι πολύ χρονοβόρα
 - Είναι πολύ ορθή
 - Είναι μη επαναχρησιμοποιήσιμη
- Η αυτόματη αξιολόγηση
 - Είναι φτηνή και επαναχρησιμοποιήσιμη
 - Όχι πάντα αξιόπιστη

Αυτόματη αξιολόγηση: Στόχοι

- Να δίνει την δυνατότητα κατάταξης των διαφόρων συστημάτων
- Να έχει την δυνατότητα να αναγνωρίζει σε τι είδους προτάσεις δεν τα πάει καλά ένα σύστημα και να κατηγοριοποιεί τα λάθη
- Να παρέχει ένα σκορ που να είναι επεξηγήσιμο
- Να μπορεί να συσχετιστεί με ανθρώπινες κρίσεις

Αυτόματη αξιολόγηση: Word Error Rate

- Ποσοστό σφαλμάτων λέξεων (Word Error Rate - WER)
 - Υπολογισμός του ελάχιστου αριθμού εισαγωγών, διαγραφών και αντικαταστάσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν ώστε να μετατραπεί το αυτόματα μεταφρασμένο κείμενο στο κείμενο της πρότυπης μετάφρασης
 - Έχει το πρόβλημα ότι στην ΜΜ υπάρχουν πολλοί πιθανοί και εξίσου δόκιμοι τρόποι μετάφρασης μιας πρότασης
 - Λύση: χρήση πολλών πρότυπων μεταφράσεων

BiLingual Evaluation Understudy (BLEU)

- Χρησιμοποιεί πολλαπλές πρότυπες μεταφράσεις
- Ψάχνει για n-γράμμα που εμφανίζονται οπουδήποτε μέσα στην πρόταση
- Έχει και "brevity penalty"
- Στόχος: να διακρίνει ποιο σύστημα έχει καλύτερη ποιότητα (σε συσχέτιση με ανθρώπους-κριτές)
- Το BLEU μετράει την επικάλυψη με τις πρότυπες μεταφράσεις

Bleu - Παράδειγμα

R1: It is a guide to action that ensures that the military will forever heed Party commands.

R2: It is the Guiding Principle which guarantees the military forces always being under the command of the Party.

R3: It is the practical guide for the army always to heed the directions of the party.

C1: It is to insure the troops forever hearing the activity guidebook that party direct.

C2: It is a guide to action which ensures that the military always obeys the command of the party.

Ταίριασμα ν-γράμμων με την πρώτη μετάφραση

R1: It is a guide to action that ensures that the military will forever heed Party commands.

R2: It is the Guiding Principle which guarantees the military forces always being under the command of the Party.

R3: It is the practical guide for the army always to heed the directions of the party.

C1: It is to insure the troops forever hearing the activity guidebook that party direct.

Ταίριασμα ν-γράμμων με την δεύτερη μετάφραση

R1: It is a guide to action that ensures that the military will forever heed Party commands.

R2: It is the Guiding Principle which guarantees the military forces always being under the command of the Party.

R3: It is the practical guide for the army always to heed the directions of the party.

C2: It is a guide to action which ensures that the military always obeys the command of the party.

Σύγκριση

- Επειδή η C2 έχει περισσότερα ν-γραμμάκια και μεγαλύτερα ν-γραμμάκια από την C1 παίρνει μεγαλύτερο σκορ
- Έχει βρεθεί ότι το Bleu συσχετίζεται με την ανθρώπινη κρίση ποιότητας μετάφρασης
- Πώς εξηγείται το σκορ;
 - Πόσα λάθη έχουν γίνει;
 - Πόσο καλύτερο είναι ένα σύστημα σε σχέση με ένα άλλο;
 - Πόσο χρήσιμο είναι το σύστημα;
 - Πόσο πρέπει να βελτιωθεί για να γίνει χρήσιμο;
 - Πόσο καλά συσχετίζεται με ανθρώπινες κρίσεις;

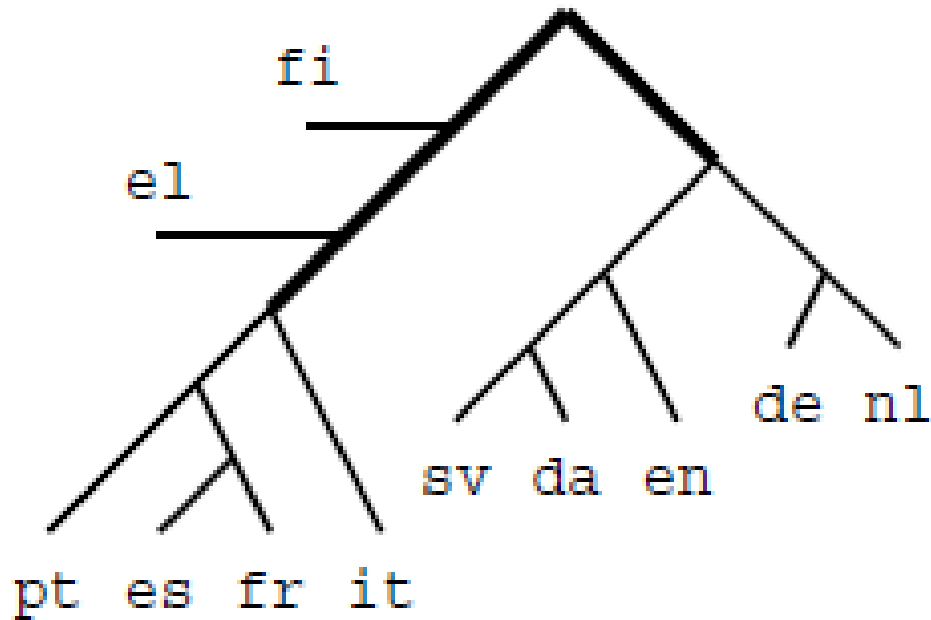
Euromatrix

- Πρακτικά του Ευρωκοινοβουλίου
- Μεταφρασμένα σε 11 επίσημες γλώσσες
- Εμπλουτίζεται συνεχώς
- Europarl corpus
 - 20-30 εκατ λέξεις/γλώσσα
 - 110 ζεύγη γλωσσών - 110 συστήματα μετάφρασης

- **Scores** for all 110 systems

	da	de	el	en	es	fr	fi	it	nl	pt	sv
da	-	18.4	21.1	28.5	26.4	28.7	14.2	22.2	21.4	24.3	28.3
de	22.3	-	20.7	25.3	25.4	27.7	11.8	21.3	23.4	23.2	20.5
el	22.7	17.4	-	27.2	31.2	32.1	11.4	26.8	20.0	27.6	21.2
en	25.2	17.6	23.2	-	30.1	31.1	13.0	25.3	21.0	27.1	24.8
es	24.1	18.2	28.3	30.5	-	40.2	12.5	32.3	21.4	35.9	23.9
fr	23.7	18.5	26.1	30.0	38.4	-	12.6	32.4	21.1	35.3	22.6
fi	20.0	14.5	18.2	21.8	21.1	22.4	-	18.3	17.0	19.1	18.8
it	21.4	16.9	24.8	27.8	34.0	36.0	11.0	-	20.0	31.2	20.2
nl	20.5	18.3	17.4	23.0	22.9	24.6	10.3	20.0	-	20.7	19.0
pt	23.2	18.2	26.4	30.1	37.9	39.0	11.9	32.0	20.2	-	21.9
sv	30.3	18.9	22.8	30.2	28.6	29.7	15.3	23.9	21.9	25.9	-

Ομαδοποίηση γλωσσών ανάλογα με το πόσο εύκολα μεταφράζονται η μια στην άλλη - Προσέγγιση των οικογενειών των γλωσσών

[from Koehn, 2005, MT Summit]

Μετάφραση από και προς σε μια γλώσσα

- Κάποιες γλώσσες είναι πιο εύκολο να αποτελούν στόχο, παρά πηγή.
- Οι μορφολογικά πλούσιες γλώσσες (πχ Γερμανικά, Φινλανδικά) είναι πιο δύσκολο να παραχθούν)

Language	From	Into	Diff
da	23.4	23.3	0.0
de	22.2	17.7	-4.5
el	23.8	22.9	-0.9
en	23.8	27.4	+3.6
es	26.7	29.6	+2.9
fr	26.1	31.1	+5.1
fi	19.1	12.4	-6.7
it	24.3	25.4	+1.1
nl	19.7	20.7	+1.1
pt	26.1	27.0	+0.9
sv	24.8	22.1	-2.6